

Delårsrapport 2024

Kultur- och bildningsnämnd

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Vision, värdegrund och styrmodell	4
3 Nämndens uppdrag	4
4 Händelser av väsentlig betydelse	4
5 Nämndens resultatmål	5
6 Uppföljning av politiska beslut och uppdrag	19
7 Viktiga förhållanden för nämndens resultat och ekonomiska ställning	19
8 Internkontroll.....	24

1 Sammanfattning

I nämndens delårsrapport 2024 följs det nämnden beslutat i sin planering inför 2024 upp. Delårsrapporten innehåller redovisning, analys och bedömningar av delårsresultat på tillgängliga underlag till och med augusti månad samt helårsprognoser för måluppfyllelse och ekonomiskt utfall.

Delårsrapporten behandlas av nämnden vid sammanträde i månadsskiftet september/oktober 2024.

Sammanfattande prognos måluppfyllelse

Effekt mål	Resultatmål	Prognos
Trygga och nöjda invånare	God tillgång till ett brett kulturutbud av hög kvalitet i hela Värmland	● Uppnås
	Allas möjlighet till eget skapande och deltagande i kulturlivet	● Uppnås
	Barn och unga ska ha likvärdig tillgång till kultur	● Uppnås
Attraktivt och hållbart Värmland	Folkbildningen ska bidra till delaktighet, personlig utveckling och kompetensförsörjning i hela Värmland	● Uppnås
	Ett obundet konst- och kulturliv som kan bidra till demokrati, yttrandefrihet och regional utveckling.	● Uppnås
God, jämlik och jämställd hälsa	Folkhälsoarbetet ska ge förutsättningar för god, jämlik och jämställd hälsa i befolkningen	◆ Uppnås delvis
	Förutsättningar för god hälsa hos barn och unga ska stärkas	◆ Uppnås delvis
Hållbar organisation	Ekonomi i balans	● Uppnås
	Attraktiv arbetsgivare	◆ Uppnås delvis
	Hållbar arbetsmiljö	◆ Uppnås delvis
	Vi bidrar till hälsosamma miljöer	◆ Uppnås delvis

Prognosen indikerar att de flesta av kultur- och bildningsnämndens resultatmål kommer att uppnås vid årets slut. Resultatmålen indikatorer följs till största delen upp på helår vilket gör det till en utmaning att prognosticera måluppfyllelse vid årets slut. Verksamheternas planerade aktiviteter pågår dock enligt plan liksom den fortsatta implementeringen av nämndens strategiska planer som regelbundet följs upp.

Sammanfattning resultat och ekonomisk ställning

Utfall avvikelse mot budget (jan-aug) (överskott/underskott [-] i mnkr)	Prognos avvikelse mot budget (helår) (överskott/underskott [-] i mnkr)	Förändring utfall jämfört föregående år (an-aug) (ökning/minskning [-] mnkr)
7,1 miljoner kronor	5,8 miljoner kronor	4,7 miljoner kronor

Kostnaden för perioden uppgick till 110,8 miljoner kronor, vilket var 7,1 miljoner lägre än budgeterat för samma period. Det var övriga verksamhetskostnader för aktiviteter som genomförs under hösten som orsakade överskottet. Kostnader för personal var också lägre och orsakas av omställningsuppdraget samt bättre samordning av tjänster.

För helåret 2024 bedöms prognosen uppgå till 175,4 miljoner kronor, vilket är 5,8 miljoner kronor lägre än budget. Utöver omställningsuppdraget bidrog tjänster som inte är budgetväxlade till en minskad personalkostnad. I prognosen togs inte hänsyn till budgetväxlingar vilket höjde avvikelsen positivt med 1,4 miljoner kronor.

Kostnaden uppgick till 110,8 miljoner kronor, vilket var 4,7 miljoner kronor högre än motsvarande period förra året. Ökad ram för lämnade bidrag inom kulturen samt en höjd inflation bidrog till ökade kostnader.

2 Vision, värdegrund och styrmodell

Vision

Styrningen av Region Värmland utgår från visionen: "Livskvalitet i världsklass". Visionen innebär att regionen ska bidra till trygghet, välfärd och livskvalitet för alla i Värmland.

Värdegrund

Vår värdegrund "För alla i Värmland" förenar oss som arbetar inom Region Värmland. Den är gemensam för alla verksamheter och anger riktningen mot vår vision. Den vägleder oss i vardagen och ger riktlinjer för vårt beteende och våra beslut. Vi är till för att alla i Värmland ska må bra och för att vår region ska vara attraktiv och konkurrenskraftig.

Styrmodell

I Region Värmland arbetar vi efter en planeringsorienterad styrmodell som bygger på ramstyrning och målstyrning. Den valda styrmodellen ska stödja oss i att upprätthålla kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning, det vill säga att verksamheten ska bedrivas kostnadseffektivt och ändamålsenligt.

Ramstyrning innebär att budgetramar successivt fördelas nedåt i organisationen, vilket skapar förutsättningar för gemensamt ansvar för att budgeterat resultat uppnås. Det ekonomiska resultatet följs upp på varje organisatorisk nivå genom avvikelser mot tilldelad budgetram.

Målstyrning innebär att övergripande mål successivt bryts ner i organisationen, vilket skapar förutsättningar för att säkerställa att verksamheterna gör rätt saker för att vi tillsammans ska nå vår vision. Måluppfyllelsen följs upp på respektive organisatoriska nivå utifrån fastställda bedömningskriterier.

3 Nämndens uppdrag

Kultur- och bildningsnämnden ska tillsammans med kommunerna och staten vara garant för en väl fungerande kulturell infrastruktur som främjar allas möjligheter kulturupplevelser, bildning och att utveckla sina skapande förmågor.

Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället. En högre utbildningsnivå bidrar till bättre folkhälsa och stärkt demokrati.

Kultur- och bildningsnämnden ska i samverkan med andra aktörer genomföra ett effektivt folkhälsoarbete genom att höja kunskapen, stärka analysen och identifiera och forma mål. Region Värmland har ett särskilt ansvar att arbeta proaktivt och driva genomförandet av folkhälsoarbetet i Värmland.

4 Händelser av väsentlig betydelse

Händelser som inträffat under delårsperioden är:

- Kraftsamling för barn och ungas hälsa.
- Revidering av riktlinjer för Region Värmlands bidrag inom kultur- och bildningsnämndens ansvarsområde.
- Beslut om framtagande av ny kulturplan och regional biblioteksplan med start 2027.
- Förlängd giltighetstid för Region Värmlands folkhögskoleplan 2021–2026.
- Plan för att minska antalet anställda.
- Beslut om medel för fastighetsåtgärder på Ingesunds folkhögskola och Kyrkeruds folkhögskola.
- Informationshanteringsplan för folkhögskolorna.

- Region Värmlands folkhälsovecka genomfördes i april med fokus på skyddsfaktorer för barn och ungas hälsa.
- Årets folkhälsopris delades ut till Nordmarkens Proud Nerds Association.
- Satsningen på projekt för barn och ungas hälsa har pågått under våren och presenteras för nämnden i höst.
- Svar på remissen Kultursamhället - utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun.
- Kulturskjuts - långsiktigt subventionssystem i syfte att växla upp kommunens satsningar och bidrar till en skjuts i kulturlivet för Värmlands barn och unga.
- 45 ungdomar sommarjobbade med kultur inom Drömsommarjobbet.
- Läsfrämjande insatser för barn och unga.

5 Nämndens resultatmål

Regionfullmäktige tar varje mandatperiod beslut om långsiktiga och övergripande effektmål som ska styra Region Värmland mot visionen "Livskvalitet i världsklass". Alla nämnder ska, var och en på sitt sätt, medverka till att effektmålen nås. Nämnden bryter därför ner effektmålen till resultatmål anpassade till den egna verksamheten. Varje nämnd beslutar själva om sina resultatmål och bedömningsgrund för måluppfyllelse.

Nämndens resultatmål kan vara ett- eller fleråriga. Ett resultatmål kan endast vara kopplat till ett effektmål och varje nämnd ska ha 1-3 resultatmål per effektmål. Nämndernas resultatmål hämtas företrädesvis ur redan beslutade styrdokument. Resultatmålen ligger i sin tur till grund för den fortsatta verksamhets- och aktivitetsplaneringen inom förvaltningen.

Under effektmålet Hållbar organisation ska alla nämnder ha med ett antal regiongemensamma resultatmål, till exempel mål om en ekonomi i balans. Under år 2024 är just målet om en ekonomi i balans det högst prioriterade målet.

Redovisning av bedömning av och prognos för måluppfyllelse görs enligt följande:

- Uppnås (grönt)
- Uppnås delvis (gult)
- Uppnås inte (rött)

5.1 Effektmål: Trygga och nöjda invånare

5.1.1 Resultatmål: God tillgång till ett brett kulturutbud av hög kvalitet i hela Värmland

Beskrivning

För att främja allas möjlighet till kulturupplevelser behöver kulturen vara spridd över hela länet. Det är också en viktig förutsättning för att människor ska vilja leva och verka i olika delar av länet. Region Värmland har ett uppdrag att bidra till att det finns en kulturell infrastruktur i Värmland som möjliggör detta.

Prognos för måluppfyllnad

 Uppnås

Kommentar

Kulturavdelningen ger stöd till arrangörer för att främja ett kulturellt utbud i hela Värmland. Under 2024 har det strategiska arbetet stärkts internt för att bredda kompetensen beträffande olika arrangörers varierande behov. Såväl ekonomiskt som rådgivande stöd har getts till ett stort antal arrangörer där kriterier som bredd och spridning är viktiga prioriteringsgrunder. Till exempel stöttades Wickmanveckan i Hagfors av Region Värmland tillsammans med Svenska Filminstitutet och Hagfors kommun. Fårfesten i Kil, Smögafestivalen i Årjäng och Sundquistträffen i Torsby är andra exempel på arrangemang som fått ekonomiskt stöd från Region Värmland.

Kulturavdelningen arbetar inom ramen för projektet "stärka biblioteken som demokratisk arena" med att försöka utöka det kulturella innehållet på folkbiblioteken i länet. Bland annat verkar Region Värmland för fortsatt spridning av värmländsk film genom bibliotekens streamingtjänst Cineasterna. Samarbetet löper med en regional urvalsgrupp. Det finns i dagsläget biografier i alla länets 16 kommuner. Kulturavdelningen driver ett långsiktigt arbete för att stötta och utveckla biografernas verksamhet, vilket är viktigt inte enbart för filmens skull utan för att biografen även kan vara en viktig kulturell nod för den plats där den finns. Sedan 2023 pågår ett interregionalt projekt där Värmland, Dalarna och Gävleborg gör riktade insatser för att stärka biograferna, där en kurs i biografekonomi genomfördes i maj.

Tillgängliga bedömningsunderlag för måluppfyllelse är utöver arbete med planerade aktiviteter regional statistik över antal beviljade projekt- och arrangemangsstöd och deras geografisk spridning. Statistiken visar redan nu att Värmlands alla 16 kommuner har nåtts med projekt och arrangemang. Övriga indikatorer följs upp på helår, men den uppföljning och redovisning av samverkansmodellen till Kulturrådet för 2023 som nämnden fick innan sommaren visade på en uppgång i antal besök på museer och konsthallar och antal föreställningar och konserter från 2022 till 2023 och om den statistiken håller i sig väntas måluppfyllelse vid årets slut.

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Antal projekt och arrangemang med regionalt stöd i antal kommuner				
Indikatorn följs upp på helår				
Antal projekt och arrangemang med regionalt stöd per kommun				
Indikatorn följs upp på helår.				
Antal projekt och arrangemang med regionalt stöd per konstområde				
Indikatorn följs upp på helår.				
Återrapport till Kulturrådet av statsbidrag inom samverkansmodellen				
Indikatorn följs upp på helår.				
Uppföljning av Värmlands kulturplan				
Indikatorn följs upp på helår.				
Studieförbundens kulturprogramverksamhet i Värmland				
Indikatorn följs upp på helår.				
Antal besök på museer och konsthallar				
Indikatorn följs upp på helår.				
Antal föreställningar och konserter				
Indikatorn följs upp på helår.				
Antal publik scenkonst och musik				
Indikatorn följs upp på helår.				

5.1.2 Resultatmål: Allas möjlighet till eget skapande och deltagande i kulturlivet

Beskrivning

Allas möjlighet till delaktighet är ett av fundamenten för kulturpolitiken. Det innebär att alla ska ha möjlighet att ta del av kultur, men också att alla ska ha möjlighet att prova på, utbildas sig i, utöva och framföra olika kulturella uttryck.

Prognos för måluppfyllnad

● Uppnås

Kommentar

Föreningslivet är mycket viktigt för att ge möjlighet till delaktighet i kulturlivet. Kulturavdelningen ger verksamhetsstöd till ett antal föreningar av regional betydelse. Flera föreningar får också stöd för aktiviteter och arrangemang där bredd och regional spridning är viktiga kriterier för att öka möjligheten till delaktighet för alla värmlänningar. Kulturavdelningen har i samverkan med Ideell kulturallians arrangerat en träff med fokus på finansiering för föreningar, där även Postkodstiftelsen, Allmänna arvsfonden och Folkets Hus och Parker medverkade. Kulturavdelningen stöttar löpande verksamheter och projekt för ökad delaktighet. Under 2024 har till exempel Dagra collective fått stöd för att skapa en tvärkulturell mötesplats för unga inom dans, musik och graffiti.

Kulturavdelningen har gjort särskilda insatser för att främja nationella minoriteters och urfolket samernas rätt till delaktighet. Tillsammans med Kronoberg, Blekinge och Gävleborg har en kurs med totalt sju utbildningstillfällen för folkbibliotek genomförts, med fokus på nationella minoriteter. Inom förundran - Bokstart i Värmland har "språkväska" och en digital fortbildning för samtliga professioner som ingår i samverkan tagits fram. Målet är att alla barn ska få en inblick i de nationella minoriteternas kultur, samt att arbetet kring de nationella minoritetsspråken ska vävas in i språkundervisningen på ett naturligt sätt.

Läsglädje för äldre är ett samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan, ABF, PRO och SPF. En konferens har genomförts för högläsande volontärer med fokus på muntligt berättande samt berättande med och för personer med demens.

Resultatmålets indikatorer följs upp på helår, men planerade aktiviteter pågår och prognosen är måluppfyllelse vid årets slut.

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Studieförbundens deltagartimmar inom kultur				
Indikatorn följs upp på helår.				
Studiecirkelar inom konst och media, antal deltagare				
Indikatorn följs upp på helår.				
Antal skolföreställningar				
Indikatorn följs upp på helår.				

5.1.3 Resultatmål: Barn och unga ska ha likvärdig tillgång till kultur

Beskrivning

Förutsättningar för barn och unga att vara delaktiga i kulturlivet är ett särskilt viktigt uppdrag. Barns och ungas kulturutövande påverkas starkt av socioekonomiska förutsättningar samt föräldrars intresse och utbildningsnivå. Region Värmland har därför ett uppdrag att bidra till likvärdiga möjligheter för alla barn och unga att möta och vara delaktiga i ett brett och mångfasetterat kulturliv.

Prognos för måluppfyllnad

 Uppnås

Kommentar

Barn och unga är en prioriterad målgrupp för kulturavdelningens uppdrag. En stor del av verksamheten handlar om kunskapshöjande insatser för professioner och verksamheter som möter barn och unga, stöd för att underlätta och inspirera till aktiviteter, metodutveckling och liknande. Under hösten 2024 genomförs ett pilotprojekt för ökad jämlik tillgång till kultur för barn och unga i form av ett subventionssystem riktat till kommuner. Alla 16 värmländska kommuner deltar och arbetet har startats upp med insatser riktade till de kultursamordnare som kommunerna utsett för projektet. Utöver ekonomiskt stöd gör kulturavdelningen även utbildande insatser, samt stöttar de kommuner som så önskar i arbetet att ta fram barnkulturplaner.

Kulturavdelningen stöttar och utvecklar verksamheten med skolbio för att fler barn och unga ska få se film på biograf. En utbudsdag har genomförts där bland annat Sunne kommuns modell för barn och ungas delaktighet lyftes fram. Kulturavdelningen har också tagit fram en skolbiokatalog som stöd för lärare vid val av film.

En satsning för dans i förskolan har genomförts i Sunne, där pedagoger fått fortbildning i metoderna "dansväskan" och "dansa en bok" och två danspedagoger besökte sedan förskolor i kommunen för workshops tillsammans med barnen. Under året har kulturavdelningen inom ramen för läsfrämjande påbörjat arbetet för att bygga vidare på den struktur som finns för små barn för förbättrad språkutveckling för att skapa en struktur även för barn i skolåldern. Läsäventyret är ett initiativ för att främja läsning bland elever i lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet, utvecklat av Bibliotek Värmland. Region Värmland och alla kommuner i länet deltar i samarbetet, med finansiering som en del av ett statligt anslag till Läsfrämjandelyftet 2024.

45 ungdomar sommarjobbade med kultur inom Drömsommarjobbet under 2024. Inriktningarna var dans, filmanimation, träslöjd, klassisk musik och skrivande fantasy. Inom slöjdområdet pågår arbete för en uppbyggnad av ett nätverk av slöjdhandledare för fortsatt kompetensutveckling av målgruppen. Planering görs även för årets fortbildning slöjdlärare och pedagoger som sker under hösten med inriktning återbruk av textilier. Slöjdkollo är en återkommande insats för att möjliggöra för barn och unga att upptäcka och utvecklas inom slöjdområdet. I år har kollo genomförts i samarbete med Långserud utvecklingsgrupp inom projektet "Skog, barn och slöjd". Under tre dagar har barn fått tälja, tova, växtrycka och fläta korgar.

Under året har ytterligare två personer inom avdelningen diplomerats till barnrättsstrateger. Totalt finns nu nio utbildade barnrättsstrateger på kulturavdelningen. Under året har särskilt Mediecenter och litteratur och läsfrämjande setts över utifrån barnrätt. Läsäventyret är ett initiativ för att främja läsning bland elever i lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet, utvecklat av Bibliotek Värmland. Region Värmland och alla kommuner i länet deltar i samarbetet, med finansiering som en del av ett statligt anslag till Läsfrämjandelyftet 2024.

Resultatmålets indikatorer följs upp på helår, men planerade aktiviteter och satsningar pågår och prognosen är att måluppfyllelse väntas vid årets slut.

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Antal skolföreläsningar hos verksamheter inom samverkansmodellen				
Indikatorn följs upp på helår.				
Antal kommuner som tagit del av skolföreläsningar hos verksamheter inom kultursamverkansmodellen				
Indikatorn följs upp på helår.				
Antal skolbesök på museer inom samverkansmodellen				

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Indikatorn följs upp på helår.				
Antal deltagare Drömsommarjobbet				
Indikatorn följs upp på helår.				
Antal kommuner med deltagare i Drömsommarjobbet				
Indikatorn följs på helår.				
Skolbiostatistik				
Indikatorn följs upp på helår.				

5.2 Effektmål: Attraktivt och hållbart Värmland

5.2.1 Resultatmål: Folkbildningen ska bidra till delaktighet, personlig utveckling och kompetensförsörjning i hela Värmland

Beskrivning

Genom samverkan med olika samhällsaktörer ska folkbildningen tillgängliggöras för alla i Värmland så att fler kan påverka sin livssituation. Folkbildningen ska bidra till att fler kommer närmare arbetsmarknaden. Folkbildningen ska erbjuda samhällsrelevanta utbildningar och bidra till höjd bildnings- och utbildningsnivå inom i huvudsak kulturområdet.

Prognos för måluppfyllnad

● Uppnås

Kommentar

Genom samverkan med olika samhällsaktörer görs folkbildningen tillgänglig för alla i Värmland, vilket gör att fler kan påverka sin livssituation och komma närmare arbetsmarknaden. Folkhögskolornas Allmän kurs ger deltagarna möjlighet att studera och få behörighet till högskole- eller yrkeshögskolestudier. Av de deltagare som planerade att få en grundläggande behörighet erhöll 82 procent en högskole- eller yrkeshögskolebehörighet efter vårterminens slut. Av dessa var 43 procent kvinnor och 57 procent män. Större andel kvinnor uppnådde högskolebehörighet, medan fler män uppnådde en yrkeshögskolebehörighet.

Folkhögskolornas uppdragsutbildningar utgjorde 8 procent av de totala deltagarveckorna under vårterminen, men det finns stor variation mellan skolorna. En stor anledning till den låga andelen är att Arbetsförmedlingen prioriterar andra satsningar framför uppdragsutbildningar. Trots detta har vissa skolor lyckats uppnå 20 procent genom att dra nytta av ett ökat intresse för kurser, såsom Allmän kurs Ung, där studieplatser finansieras av hemkommunen, samt ett fortsatt inflöde av deltagare från SMF (studiemotiverande folkhögskolestudier). Minskade uppdrag från Arbetsförmedlingen har försvårat uppfyllandet av tidigare satta mål.

Folkhögskolorna erbjuder samhällsrelevanta utbildningar och bidrar till en höjd bildnings- och utbildningsnivå i länet, till stor del inom kulturområdet. Till höstens antagning hade skolornas särskilda kurser ett söktryck på 2,45. Under våren har Region Värmlands fem folkhögskolor arbetat med att stärka sin marknadsföring och synlighet genom flera strategiska initiativ. För att säkerställa att antagna studenter påbörjar sina studier enligt plan har en strategi utarbetats för att stärka relationerna med dessa studenter innan kursstart. Detta inkluderar en kommunikationsstrategi och skapandet av specifika landningssidor på webbplatsen där de som skickat in en ansökan kan få riktad information. Skolorna har också arbetat med att utveckla sina annonser och marknadsföringsinsatser, vilket har resulterat i ökad trafik till webbplatsen. Förslag på en ny grafisk profil har tagits fram och planeringen inför implementeringen av ett nytt undervarumärke har inletts.

Till vårterminens kurser på ordinarie statsbidrag var fördelningen 58 procent kvinnor och 42 procent män,

vilket är en liten skillnad jämfört med Sverige generellt där det 2023 var 60 procent kvinnor och 40 procent män. Denna trend, där kvinnor utgör en större andel av deltagarna, ses även på nationell nivå. Under vårterminen var andelen studerande med utländsk bakgrund på folkhögskolornas kurser, finansierade av folkbildningsanslaget, 20 procent. På skolornas Allmän kurs var andelen 39 procent, medan den på Särskild kurs var 7 procent.

Region Värmlands folkhögskolor arbetar aktivt för att främja inkludering, inkluderande bemötande och motverka diskriminering och kränkande särbehandling. Ett likarättsarbete startades 2023 och har fortsatt under våren med målet att Region Värmlands fem folkhögskolor är likarättsdiplomerade vid slutet av 2024.

Under våren har enskilda möten genomförts med samtliga nio studieförbund i regionen som får verksamhetsbidrag av kultur- och bildningsnämnden. Under mötena har studieförbunden lyft sina specifika utmaningar, framtidsfrågor, ekonomiska läge och hur de upplever de nya statsbidragsvillkoren. Utöver de enskilda mötena har representanter från samtliga studieförbund deltagit i paneldebatter på kultur- och bildningsnämndens arbetsutskott. Med anledning av att studieförbunden 2024 fick nya statsbidragsvillkor planeras det för att även Region Värmland ska se över sina riktlinjer för verksamhetsbidrag till studieförbunden. Under våren har en inledande analys genomförts och arbetet fortsätter under hösten med nära dialog med studieförbunden.

Prognos för måluppfyllelsen att folkbildningen ska bidra till delaktighet, personlig utveckling och kompetensförsörjning i hela Värmland är god.

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Fördelning mellan kvinnor och män som deltar i Region Värmlands folkhögskolors verksamhet				
Indikatorn följs upp på helår.				
Andel personer med utländsk bakgrund som deltar i Region Värmlands folkhögskolors verksamhet				
Indikatorn följs upp på helår.				
Andelen studerande på Region Värmlands folkhögskolor som når sina behörigheter/studiemål	82 %	Ökande	43 %	57 %
Mätmetod och datakälla <i>Andel deltagare som efter avslutad kurs på gymnasienivå når sin målsättning att få grundläggande behörighet till högskolestudier eller yrkeshögskolestudier. Behörighet ges utifrån fastställda kriterier/regler. Följs upp årligen, registreras i Schoolsoft samt SCB.</i>				
Folkhögskolornas Allmän kurs ger deltagarna möjlighet att studera och få behörighet till högskole- eller yrkeshögskolestudier. Av de deltagare som var planerade att få en grundläggande behörighet erhöll 82 procent en högskole- eller yrkeshögskolebehörighet efter vårterminens slut. Av dessa var 43 procent kvinnor och 57 procent män. Det var fler kvinnor som planerade och uppnådde högskolebehörighet jämfört med män, medan män var övervägande fler när det gällde yrkeshögskolebehörighet. I förra årets delårsrapport var andelen studerande som nått sina behörigheter 76 % vilket visar på en ökning under 2024.				
Uppföljning av studieförbundens och Geijerskolans verksamhetsberättelser utifrån beslutade riktlinjer för verksamhetsbidrag				
Indikatorn följs upp på helår				
Region Värmlands folkhögskolors andel uppdragsutbildningar av totalt genomförda deltagarveckor som bidrar till de strategiska målen	8 %	20 %	-	-
Mätmetod och datakälla				

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
<i>Följs upp två vår och höst - registreras i Schoolsoft samt SCB</i>				
Folkhögskolornas uppdragsutbildningar utgjorde 8 procent av de totala deltagarveckorna under vårterminen, men det finns stor variation mellan skolorna. Någon skola har inte genomfört några uppdragsutbildningar under medan en annan var andelen 20 procent av de totala deltagarveckorna.				
Andel distansutbildningar på Region Värmlands folkhögskolor				
Indikatorn följs upp på helår.				
Antal unika deltagare i studiecirkel och antal deltagartimmar				
Indikatorn följs upp på helår.				

5.2.2 Resultatmål: Ett obundet konst- och kulturliv som kan bidra till demokrati, yttrandefrihet och regional utveckling.

Beskrivning

Region Värmland ska bidra till att det finns förutsättningar för konstnärer och kulturarbetare att vara verksamma i länet, att främja professionella utövers villkor och verka för konstnärlig frihet.

Prognos för måluppfyllnad

● Uppnås

Kommentar

Kulturavdelningen arbetar för att stärka kulturskapares förutsättningar att vara verksamma i Värmland genom bland annat ekonomiska stöd, stärka stödet till kulturellt och kreativt företagande, bidra till ökad kunskap om kulturlivets villkor och verka för att synliggöra värmländska kulturskapare. Kulturavdelningen har återstartat ett så kallat kulturskaparråd. Detta ska verka som en referensgrupp och samtalspart för Region Värmlands dialog med professionella kulturskapare. Syftet är bland annat att stärka kulturskaparnas villkor.

Kulturavdelningen deltog vid Göteborgs filmfestivals branschdagar och stöttade världspremiären av filmen Skärvor av Sara Broos. I samarbete med Statens konstråd har politiker, tjänstepersoner, konstnärer och konstinstitutioner under våren inbjudits till tre konstpolitiska dialoger. Dialogerna har haft som mål att öka engagemanget, främja utvecklingsinsatser och på längre sikt förstärka infrastrukturen för bild- och formkonst med inriktning på samtidskonst. Mentorsprogram har lyst ut och beviljats inom bild och form, dans och slöjd.

Ett digitalt seminarium har ägt rum med info om MU-avtalet (medverkans- och utställningsersättning) som nu är reviderat. Syftet är att stärka konstnärers rätt att få skälig ersättning för sitt arbete. Arbetet med att ta fram en handlingsplan för kulturella och kreativa branscher för Region Värmland har påbörjats.

Initiativet SPOK har lanserats, och en projektledare har samarbetat med Svensk Form, regional utveckling och kulturavdelningen för att etablera den regionala hubben SPOK Värmland. SPOK fungerar som en digital mötesplats för konstnärer och tillverkningsindustrin med målet att främja lokal produktion och hållbarhet. Kulturavdelningen medverkar i Horizonprojektet Culturality - Från kulturarv till populärkultur och stärkta marknadsplatser för hantverkare.

För att stödja professionella författare i Värmland har fler insatser genomförts under året. Dessa inkluderar Litteraturbanken Värmland, mindre litteraturevenemang i samarbete med lokala föreningar och folkbibliotek, talangutvecklingsprogrammet Värmland skriver i samarbete med Bibliotek Värmland, Drömsommarjobbet 2024 med fokus på fantasy-skrivande och ett pågående mentorsprogram.

Resultatmålets indikatorer följs upp på helår, men planerade aktiviteter och satsningar pågår och prognosen för måluppfyllelse på helår är god.

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Statliga och regionala verksamhetsbidrag till kulturverksamheter				
Indikatorn följs upp på helår.				
Projekt- och arrangemangsstöd, ungdomspengar och övriga tillfälliga regionala bidrag				
Indikatorn följs upp på helår.				
Årsarbetskraft i verksamheterna inom kultursamverkansmodellen				
Indikatorn följs upp på helår.				

5.3 Effektmål: God, jämlik och jämställd hälsa

5.3.1 Resultatmål: Folkhälsoarbetet ska ge förutsättningar för god, jämlik och jämställd hälsa i befolkningen

Beskrivning

Region Värmlands folkhälsoupdrag innebär att stötta och driva det länsgemensamma folkhälsoarbetet. Det innebär att utifrån analyser om befolkningens hälsa planera och genomföra insatser för att skapa förutsättningar för god och jämlik hälsa samt att skapa förutsättningar för aktörer att delta i folkhälsoarbetet.

Prognos för måluppfyllnad

Uppnås delvis

Kommentar

Inom folkhälsoområdet samverkar Region Värmland med kommuner, civilsamhälle, länsstyrelse och universitet. Samverkan med kommunerna har stärkts genom ökat samarbete och dialog med enheten Nya Perspektiv. Samverkan med civilsamhället stärks och utvecklas genom Överenskommelsen Värmland samt genom samverkan inom olika projekt och processer, idéburet och offentligt partnerskap och samverkansavtal. Samverkan med Länsstyrelsen Värmland har ökat genom chefsdialoger och gemensamma utvecklingsdagar för medarbetare i syfte att hitta samordning och samverkan. Samverkan med Karlstads universitet har stärkts genom kontakt till Centrum för barn och unga (CBU) i och med den politiska kraftsamlingen för barn och ungas hälsa.

Under våren lades de sista bitarna på plats för att förbereda för en uppstart av Värmlands folkhälsonätverk. Syftet med nätverket är att skapa ett värdefullt forum som medverkar till ett gemensamt lärande och ett mer träffsäkert arbete för en god och jämlik hälsa i de egna organisationerna och i Värmland som helhet. Nätverket ska utgå från, stärka och fokusera på kommunernas behov och förutsättningar samt hur Region Värmland kan stödja och underlätta det lokala arbetet. Nätverket samordnas även med Länsstyrelsen Värmland. Inbjudan till en första träff för nätverk går ut under tidig höst 2024.

Folkhälso- och kulturdirektören fick i slutet av 2023 ett uppdrag att skapa en tydligare samordning av folkhälsoarbetet inom regionen i enlighet med revisionsgranskningens rekommendationer. En arbetsgrupp bestående av representanter från regional utveckling, hållbar utveckling, hälso- och sjukvården samt folkhälsa träffades tio gånger under våren för att kartlägga vilka uppdrag regionen har som leder till måluppfyllnad i enlighet med Region Värmlands folkhälsostrategiska plan, vilka olika delar av region som aktiveras inom folkhälsoområdet samt vilka andra aktörer det finns samverkan med. Denna kartläggning kommer ligga till grund för fortsatt arbete med att skapa en tydligare samordning av regionens folkhälsoupdrag.

Folkhälsoavdelningen har under året förstärkt sina resurser och inriktat sig mer på att analysera befolkningens hälsa, baserat på resultaten från befolkningsundersökningar och den samlade expertisen

inom avdelningen, för att öka precisionen i sitt uppdrag att leda och stödja folkhälsoarbetet i länet. Arbetet med uppdraget *Nyttan med folkhälsodata* har gett goda resultat i de kommuner det hittills genomförts. Många kommuner är intresserade och flera träffar planeras. Nyttan med folkhälsodata erbjuder kommuner en workshop för olika strategiska funktioner inom kommunen att med utgångspunkt i folkhälsodata titta på kommunens utmaningar och möjligheter att arbeta strategiska för att stärka förutsättningar för hälsa i den egna kommunen.

Civilsamhälleskartan har sammanställts med hjälp av stöd från Marie Cederschiölds högskola. Den visar förutsättningar och behov i den civila sektorn i Värmland. Fler analyser kommer att göras för att ge underlag till fortsatt och ökat stöd till civilsamhället att verka som folkhälsoaktör.

Folkhälsoavdelningen har skapat en tydligare styrkedja för det strategiska folkhälsoarbetet som utgår från folkhälsoenheten samt skapat bättre förutsättningar för samverkan i folkhälsofrågor inom regionen. Folkhälsochefen deltar i samverkansgruppen för God och Nära Vård och beredningsgruppen för Nya Perspektiv för att skapa förutsättningar för Region Värmlands folkhälsouppdrag. Resultatmålets indikatorer följs upp på helår, men med utgångspunkt i ovanstående genomförda aktiviteter har strategiska förutsättningar för att folkhälsoarbetet ska ge förutsättningar för god, jämlik och jämställd hälsa i befolkningen förbättrats. Den folkhälsostrategiska planen kommer att följas upp i nämnden under hösten och beroende på indikatorernas utfall är prognosen god för att målet kan komma att uppnås vid årets slut.

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Andel personer som lever i hushåll med låg inkomst				
Indikatorn följs upp på helår.				
Andel personer 0-19 år som lever i hushåll med låg inkomst				
Indikatorn följs upp på helår.				
Andel invånare med eftergymnasial utbildning				
Indikatorn följs upp på helår.				
Deltagande i sociala aktiviteter				
Indikatorn följs upp på helår.				
Självskattad hälsa				
Indikatorn följs upp på helår.				
Medellivslängd				
Indikatorn följs upp på helår.				
Psykiskt välbefinnande				
Indikatorn följs upp på helår.				

5.3.2 Resultatmål: Förutsättningar för god hälsa hos barn och unga ska stärkas

Beskrivning

Barns och ungas hälsa är ett av fokusområdena för Region Värmlands folkhälsostrategiska plan. Att skapa förutsättningar för god hälsa hos barn och unga är särskilt viktigt för en långsiktig och hållbar positiv hälsoutveckling i befolkningen.

Prognos för måluppfyllnad

 Uppnås delvis

Kommentar

Kultur- och bildningsnämnden gav i december 2023 folkhälsoavdelningen i uppdrag att arbeta med den i regionplanen omnämnda kraftsamlingen för barns och ungas hälsa. Värmlandsstrategins arbetsmöte i januari hade barn och ungas hälsa som ett av två fokus och vid arbetsmötet träffades representanter från region, kommuner, civilsamhälle, akademi och näringsliv i Värmland för att formulera utmaningar och möjligheter i ett länsgemensamt arbete för barns och ungas hälsa.

I de möten som kultur- och bildningsforum samt hälso- och sjukvårdsforum hade gemensamt under 2023 låg fokus på barns och ungas (psykiska) hälsa. I mars 2024 genomfördes ett gemensamt forum med fokus på vad länets arbete för barn och ungas hälsa kan byggas på i form av styrdokument och samverkansplattformar. Ett uppdrag lämnades från politiken till förvaltningen inom regionen att formulera ett innehåll i kraftsamlingen för barns och ungas hälsa. Ett förslag har tagits fram genom dialog med Nya Perspektiv, RKPH, hälso- och sjukvården, regional utveckling samt hållbar utveckling. Förslaget lämnades till det gemensamma forumets presidium i juni 2024.

Folkhälsoveckan genomfördes i april med fokus på förutsättningar för hälsa hos barn och ungdomar. Frukostseminarier erbjöds under fyra av veckans dagar. Den femte dagen genomfördes folkhälsoveckans konferens där fokuset var barns och ungas delaktighet och inkludering. Folkhälsoveckans aktiviteter besöktes av ett stort antal personer från verksamheter som möter eller arbetar för barn och unga inom region, kommuner, civilsamhälle och akademi. Syftet med årets tema för folkhälsoveckan var att stärka aktörers kunskap om skyddsfaktorer för barns och ungas hälsa och inspirera deltagarna till att arbeta mer främjande. Konferensen gav möjlighet till aktörer att mötas i viktiga frågor samt kunskapspåfyllnad för länets aktörer kring barn och ungas delaktighet och inflytande.

Syftet med folkhälsoveckan är att Region Värmland och andra aktörer som har betydelse för folkhälsans utveckling i länet får tillfälle att gemensamt samlas kring folkhälsostrategiskt viktiga frågor, som ett led i att genomföra Region Värmlands folkhälsostrategiska plan 2022–2030. Målet är att skapa organisatoriska förutsättningar för strategiskt folkhälsoarbete i länet. Att skapa en större samverkande kraft mellan olika folkhälsoaktörer i länet, få fler aktörer att förstå sin roll för folkhälsans utveckling i länet och att stärka varje folkhälsoaktör i sina uppdrag. Målet är också att tillsammans med andra folkhälsoaktörer utveckla och förbättra analysen av förutsättningar för hälsa i Värmland, identifiera och synliggöra normer och strukturer som påverkar folkhälsans utveckling i Värmland samt vara en språngbräda för att utforma och genomföra insatser som adresserar utmaningarna avseende förutsättningarna för hälsa i Värmland och för att förfina uppföljning och lärandeprocesser.

Resultatmålets indikatorer följs upp på helår, men med utgångspunkt i ovanstående genomförda aktiviteter har strategiska förutsättningar för god hälsa hos barn och unga förbättrats. Den folkhälsostrategiska planen kommer att följas upp i nämnden under hösten och beroende på indikatorernas utfall är prognosen god för att målet kan komma att uppnås vid årets slut.

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Andel barn inskrivna i förskolan				
Indikatorn följs upp på helår.				
Andel rökare				
Indikatorn följs upp på helår.				
Andel snusare				
Indikatorn följs upp på helår.				
Andel elever i årskurs 9 med gymnasiebehörighet				

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Indikatorn följs upp på helår.				
Andelen unga som varken arbetar eller studerar				
Indikatorn följs upp på helår.				
Kvalitativ uppföljning av Region Värmlands samverkan med olika aktörer/folkhälsoinsatser/bidragsgivningen				
Indikatorn följs upp på helår.				

5.4 Effektmål: Hållbar organisation

5.4.1 Resultatmål: Ekonomi i balans

Beskrivning

Region Värmlands verksamhet ska bedrivas med god ekonomisk hushållning, kostnadskontroll och långsiktig ekonomisk hållbarhet. Det innebär att verksamheten ska rymmas inom beslutade ekonomiska ramar. God ekonomisk hushållning är en förutsättning för att även i framtiden kunna ge värmlänningarna en god hälso- och sjukvård inklusive tandvård, regional utveckling, kollektivtrafik, kultur och bildning. Det finansiella perspektivet av god ekonomisk hushållning innebär att varje generation ska bära kostnaderna för den service som de konsumerar.

Prognos för måluppfyllnad

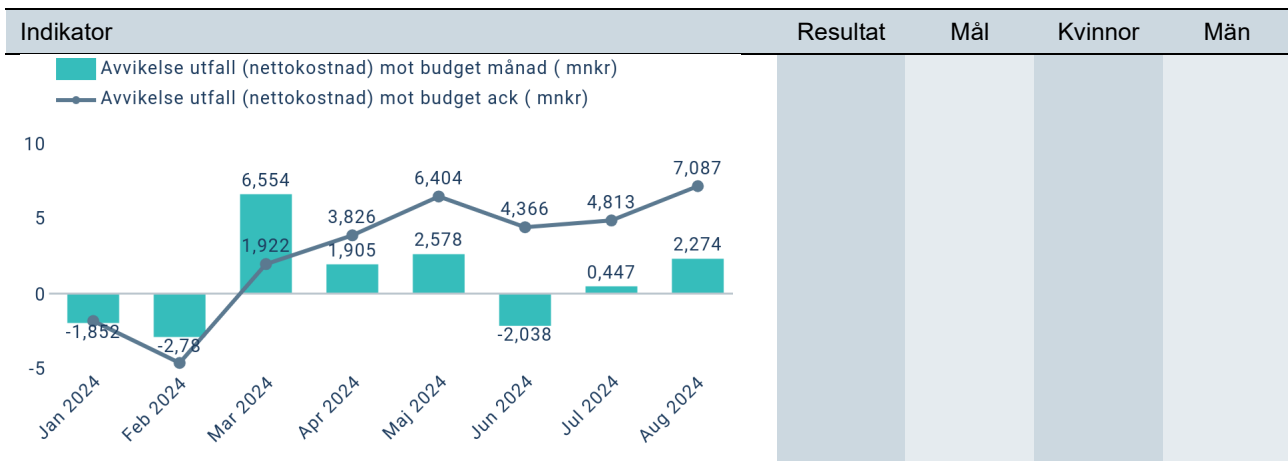
 Uppnås

Kommentar

Arbete med proaktiv ekonomistyrning pågår inom alla verksamhetsområden. För att bibehålla en ekonomi i balans sker regelbunden avstämning mot budget och tidiga åtgärder genomförs vid signaler om kommande ekonomisk obalans. Digitalisering för effektivisering av processer pågår. Processen för bidragshantering har kartlagts för att med stöd från IT-avdelningen finna moment som kan automatiseras. Behovet att involvera andra verksamheter i regionen som är delar av bidragshanteringen har identifierats. För de reguljära bidragen finns nu e-tjänster och formen införs succesivt för allt fler utlysningar av olika slag.

Under våren har folkhögskolorna, i samarbete med IT-avdelningen, fortsatt arbetet med två digitaliseringsprojekt. Projekten syftar till att minska administrationen genom att automatisera ansökningsprocessen för sommarkurser samt fakturahanteringen. Den första fasen av fakturaprojektet är slutförd, och den andra fasen påbörjas i höst med målet att vara klar vid årsskiftet.

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Nettokostnad mot budget	 7,087 mnkr			

Mätmetod och datakälla
 Raindance

Kultur och bildningsnämnden visade ett överskott på 7,1 miljoner kronor. Överskottet berodde på kostnader kopplade till aktiviteter som kommer att genomföras under hösten. Kostnader för personal ligger lägre än budget då samordning av funktioner och personalreduktion genomfördes under perioden.

5.4.2 Resultatmål: Attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Region Värmland ska vara en attraktiv arbetsgivare. För att vara en attraktiv arbetsgivare är det viktigt att Region Värmland kan attrahera och rekrytera nya medarbetare, utveckla och behålla befintliga medarbetare och skapa bra avslut när medarbetare slutar sin anställning. Varje medarbetare är en viktig ambassadör för Region Värmland.

Prognos för måluppfyllnad

Uppnås delvis

Kommentar

Arbete med kompetensförsörjningsaktiviteter som utgår från kompetensanalyser pågår enligt plan. Flera avdelningar har även genomfört utvecklingsarbete för att effektivisera och skapa bättre arbetsfördelning, men också för att öka delaktighet och samverkan. Kompetensutveckling pågår inom olika områden som specialpedagogik, digitalisering och likarättsbehandling. Flera medarbetare har diplomerats till barnrättsstrateger.

Resultatmålets indikatorer följs upp på helår, men planerade aktiviteter pågår. En av resultatmålets indikatorer är att *Andel avgångar* ska minska, men med anledning av den omställning med minskning av antalet anställda som pågår har den indikatorn tagits bort i planering 2025. Prognosen är därför att resultatmålet delvis uppnås.

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Hållbart medarbetarengagemang (HME) – totalindex				
Indikatorn följs upp på helår.				
Personalomsättning - andel avgångar				
Indikatorn följs upp på helår.				

5.4.3 Resultatmål: Hållbar arbetsmiljö

Beskrivning

Region Värmland ska ha en Hållbar arbetsmiljö. Region Värmlands arbetsmiljöpolicy anger den politiska viljeinriktningen att arbetsmiljön i regionen ska stimulera till engagemang i ett utvecklingsvänligt arbetsklimat karaktäriserat av respekt och tillit, där alla kan känna delaktighet, medskapande och uppleva arbetsglädje i en kontinuerlig verksamhetsutveckling. Region Värmland arbetar med arbetsmiljöfrågorna på ett systematiskt sätt genom att undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp arbetsmiljön - SAM, det systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetsmiljöarbetet ska skapa förutsättningar för ett långsiktigt hållbart arbetsliv.

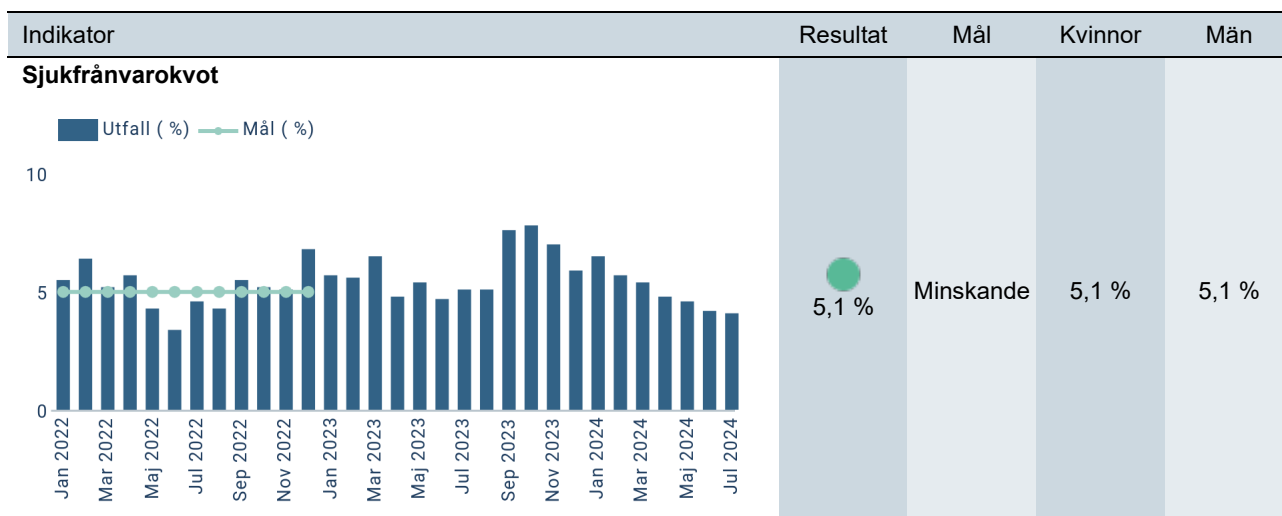
Prognos för måluppfyllnad

🟡 Uppnås delvis

Kommentar

Inom förvaltningen fortsätter arbetet med att vara en hälsofrämjande arbetsplats. Med utgångspunkt i personalpolitisk plan har nu alla avdelningar påbörjat arbetet med friskfaktorerna på jobbet. Alla verksamheter ska årligen göra en uppföljning av sitt arbetsmiljöarbete med syftet att utveckla detta genom ständiga förbättringar. Utifrån 2023 års resultat har en satsning på arbetsmiljöutbildning gjorts för alla chefer och skyddsombud. Uppföljning av medarbetarenkäten är gjord ute på arbetsplatserna och resultatet används för att bibehålla en god arbetsmiljö.

Flera av resultatmålets indikatorer följs upp på helår och är nya, men de indikatorer som följs upp på delår visar att sjukfrånvaron minskar, liksom gapet i sjukfrånvaron mellan kvinnor och män. Trenden brukar dock vara att sjukfrånvaron stiger efter sommaren. De planerade aktiviteterna pågår och beroende på indikatorernas utfall vid årets slut kan måluppfyllelse komma att nås.

Mätmetod och datakälla

Uppgift om sjukfrånvaro per månad, ackumulerat samt per kön skickas till Stratsys en gång per månad från datalagret.

Källa: Heroma - datalagret

Sjukfrånvaro Inom verksamhetsområdet kultur och bildning gick upp i början av 2024, men trenden visar att sjukfrånvaron går ner resten av året. Denna trend vill vi försöka hålla i via tidiga insatser och anpassningar som fångas upp via aktuellt hälsoläge. Högst frånvaro finns inom yrkesområde skola det vill säga lärare, elevassistenter och köks och måltidsarbete. De som har en längre tids frånvaro har fångats upp av arbetsgivaren. Alla dessa har har endera arbetsanpassning och återgång till arbete inom samma yrke eller annan plan framåt.

Kultur- och bildningsnämndens målvärde är att uppnå en lägre sjukfrånvaro 2024 jämfört med föregående år. Delårets resultat på 5,1 procent visar på en förbättring från helårets utfall för 2023 som var 6 procent, vilket innebär att målet för 2024 kommer att uppnås om trenden fortsätter under hösten.

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Gapet i sjukfrånvaro mellan kvinnor och män	5,1 %	Minskande	5,1 %	5,1 %

Mätmetod och datakälla

Uppgift om sjukfrånvaro per månad, ackumulerat samt per kön skickas till Stratsys en gång per månad från datalagret.

Källa: Heroma - datalagret

Sjukfrånvaron för kvinnor är 5,1 procent för delåret 2024 och för män är det samma siffra 5,1 procent. Vid årsredovisningen 2023 var motsvarande siffra 6,4 procent för kvinnor och 4,9 procent för män vilket visar att gapet i sjukfrånvaron minskar.

Andel långtidssjuka				
Indikatorn följs upp på helår.				
Andel chefer som genomfört skydds rond medarbetare				
Indikatorn följs upp på helår.				
Andel chefer som genomfört skydds rond för underliggande chefer				
Indikatorn följs upp på helår.				

5.4.4 Resultatmål: Vi bidrar till hälsosamma miljöer**Beskrivning**

Sista året av planperioden 2021–2025 för regionens Miljöplan kommer arbetet att fokusera på det övergripande målet "Vi bidrar till hälsosamma miljöer". Läkemedelshantering och användning av kemikalier i verksamheten och i produkter är exempel på fokusområden. Resultatmålet svarar mot Värmlandsstrategins insatsområde Stärka konkurrenskraften och de globala målen i Agenda 2030.

Prognos för måluppfyllnad

 Uppnås delvis

Kommentar

Arbete med rutiner och kvalitetssäkring av processen kring bidragshantering pågår där social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet ska beaktas. Miljöplanens rekommendationer tas i beaktande vid planering av konferenser, resor och inköp. Digitalt deltagande vid kompetenshöjning väljs i första hand och även kompetenshöjning på arbetsplatsen när det är möjligt.

Resultatmålets indikatorer mäts på helår, men förra årets mätningar visade att indikatormålen inte uppnåddes och prognosen visar därför mot att resultatmålet delvis uppfylls.

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Mängden matsvinn				
Indikatorn följs upp på helår.				
Inköpsandelen ekologiska livsmedel				
Indikatorn följs upp på helår.				

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Inköpsandelen närproducerade livsmedel				
Indikatorn följs upp på helår.				
Kvalitativ uppföljning av bidragsgivningen ur ett hållbarhetsperspektiv				
Indikatorn följs upp på helår.				

6 Uppföljning av politiska beslut och uppdrag

6.1 Omställning

Med anledning av Region Värmlands mycket allvarliga ekonomiska läge och att tidigare sparåtgärder inte varit tillräckliga är regionen i en omställning för att reducera personalkostnader. Omställning är ett samlat begrepp för att arbetsgivaren behöver anpassa sin organisation efter nya förutsättningar. Dessa kan vara ekonomiska, kompetensmässiga eller tvingande av andra orsaker.

Varje förvaltningsområde ska reducera sina personalkostnader motsvarande den ökning av antal anställda, som skett under perioden november 2020 till och med november 2023. Administratörer och handläggare är de yrkesgrupper som hanteras först, fas 1, övriga yrkesgrupper följer i fas 2.

Verksamhetsområdet kultur och bildning har minskat med 15,5 heltider, som var tills vidare, sen november 2020. Ytterligare minskningar kan komma att ske inom administrativa funktioner och servicefunktioner på folkhögskolorna. Vissa tjänster återbesätts inte vid pensionsavgångar eller avslutande av tjänst.

Flest antal avgångar finns inom yrkesområde skola (lärare och elevassistenter) som också är det största yrkesområdet inom kultur och bildning. Störst orsak till avslut är egen begäran.

7 Viktiga förhållanden för nämndens resultat och ekonomiska ställning

Region Värmlands verksamhet ska bedrivas med god ekonomisk hushållning, kostnadskontroll och långsiktig ekonomisk hållbarhet. Regionfullmäktige fastställer inför varje nytt kalenderår årets resultatbudget och nämndernas nettokostnadsramar. Nämndens nettokostnadsram är uppbyggd av verksamhetens direkta intäkter minus direkta kostnader och avskrivningar, och anger nämndens utrymme att bedriva verksamhet.

Från och med 2024 beslutar varje nämnd sin interna budgetfördelning av den av regionfullmäktige tilldelade nettokostnadsramen. I nämndens svar på planeringsdirektivet 2024 redovisades föreslagna och beslutade omprioriteringar för att verksamhetens ska rymmas inom angiven nettokostnadsram. Återrapportering till nämnd av föreslagna omprioriteringar för en budget i balans görs för berörda nämnder i samband med årsredovisning 2024.

Kultur- och bildningsnämndens verksamheter har liksom hela samhället under de senaste åren i hög grad påverkats av händelser i omvärlden som medfört en försämrad samhällsekonomi och ökad risknivå. Dit hör Rysslands invasion av Ukraina, kriget i Gaza och en generellt osäker utveckling i omvärlden kopplat till konflikter, klimatförändringar, inflation och lågkonjunktur.

Statsbidragen till nämndens ansvarområden har minskat och det tillsammans med inflation har bidragit till svårt ekonomiskt läge som gjort det nödvändigt att planera och genomföra personalreduktion och andra kostnadsreducerande åtgärder inom nämndens samtliga verksamheter. Samtidigt har behoven av folkbildning, stöd till kulturlivet och folkhälsoarbetet ökat utifrån verksamheternas centrala roll i upprätthållandet av social hållbarhet, hälsa och demokrati.

7.1 Genomgång av resultat

I delårsrapporten redovisas nämndens ackumulerade ekonomiska utfall efter åtta månader och jämförs både med budgeten för samma period och med utfallet för samma period föregående år. Dessutom redovisas

nämndens ekonomiska prognos för helåret och jämförs med budgeten.

7.2 Verksamhetens nettokostnader

I verksamhetens nettokostnader ingår verksamhetens intäkter, kostnader och avskrivningar.

7.3 Verksamhetens intäkter

I verksamhetens intäkter ingår verksamheternas externa intäkter, till exempel avgifter. Riktade statsbidrag och andra anslag kan ges för att utföra specifik verksamhet och förutsätter att motsvarande kostnader uppstår.

Intäkterna uppgick till 118,6 miljoner kronor, vilket var 2,6 miljoner kronor (2,2 procent) lägre än motsvarande period föregående år. Orsaken är projekt inom folkhälsoavdelningen som avslutades 2023. Inom folkbildningen var orsaken lägre statsbidrag till följd av förändrat kursutbud som resulterade i lägre behov av statsbidragsfinansierade tjänster.

Periodens budgeterade intäkter var 184,7 miljoner kronor. För helåret 2024 bedöms intäkterna uppgå till 185,3 miljoner kronor, vilket är 0,6 miljoner högre än budget. Högre intäkter från projektverksamheten var den största orsaken till avvikelsen.

7.4 Verksamhetens kostnader

I verksamhetens kostnader ingår bland annat personalkostnader, köp av verksamhet och material.

7.4.1 Personalkostnader

Kostnaderna uppgick till 94,8 miljoner kronor, vilket var 1,3 miljoner kronor (1,4 procent) lägre än motsvarande period föregående år. Omställningsuppdraget att återgå till bemanning motsvarande november 2020 har genomförts och effekterna syns redan 2024. Förbättrad samordning mellan skolorna har bidragit till minskade personalkostnader.

Periodens budgeterade kostnader var 152,4 miljoner kronor. För helåret 2024 bedöms kostnaderna uppgå till 148,8 miljoner kronor, vilket är 3,6 miljoner lägre än budget. Tjänster som inte budgetväxlats var en bidragande orsak till de lägre kostnaderna. Sena anställningar samt förbättrad samordning bidrog även till lägre kostnader.

7.4.2 Köp av verksamhet

Kostnaden uppgick till 1,4 miljoner kronor, vilket var 0,2 miljoner kronor (15,7 procent) högre än motsvarande period föregående år. Orsaken till avvikelsen är att fler köpta platser inom mobilitetsersättningen (ersättning mellan regioner för studieplatser).

Periodens budgeterade kostnader var 3,2 miljoner kronor. För helåret 2024 bedöms kostnaderna uppgå till 3,0 miljoner kronor, vilket är 0,3 miljoner kronor lägre än budget.

7.4.3 Verksamhetsanknutna tjänster och inhyrd personal

Kostnaderna uppgick till 2,7 miljoner kronor, vilket var 1,7 miljoner kronor (38,3 procent) lägre än motsvarande period föregående år. Orsaken var att behovet av inhyrda lärare internt mellan skolorna minskat i samband med avvecklingen av filialverksamheten i Filipstad.

Periodens budgeterade kostnader var 5,1 miljoner kronor. För helåret 2024 bedöms kostnaderna uppgå till 6,3 miljoner, vilket är 1,2 miljoner högre än budget. De högre kostnaderna hörde ihop med den ökade projektverksamheten.

7.4.4 Material och varor

Kostnaderna uppgick till 3,7 miljoner kronor, vilket var 0,2 miljoner kronor (4,3 procent) högre än motsvarande period föregående år.

Periodens budgeterade kostnader var 6,3 miljoner kronor. För helåret 2024 bedöms kostnaderna uppgå till 6,3 miljoner kronor.

7.4.5 Lämnade bidrag

Kostnaden uppgick till 112,3 miljoner kronor, vilket var 3,9 miljoner kronor (3,6 procent) högre än motsvarande period föregående år. Orsaken är högre anslag och därmed ökade kostnader för Lämnade bidrag till Wermland Opera och Värmlands Museum.

Periodens budgeterade kostnader var 165 miljoner kronor. För helåret 2024 bedöms kostnaderna uppgå till 163,7 miljoner kronor, vilket är 1,6 miljoner högre än budgeterat. Orsaken var att tre budgetväxlingar under året inte kom med i prognosen.

7.4.6 Övriga verksamhetskostnader

Kostnaderna uppgick till 14,0 miljoner kronor, vilket var 1,2 miljoner (9,5 procent) högre än motsvarande period föregående år. Satsningen på barn och unga samt ökade kostnader för projekt inom kultur bidrog till ökade kostnader.

Periodens budgeterade kostnader var 32,8 miljoner kronor. För helåret 2024 bedöms kostnaderna uppgå till 32,0 miljoner kronor, vilket var 0,8 miljoner lägre än budget. Det orsakas av lägre kostnader för digitalisering samt kostnader knutna till aktiviteter inom folkhälsa.

7.5 Avskrivningar

Avskrivningar används inom redovisning för att fördela kostnaden för en tillgång över så lång tid som den beräknas vara användbar, det vill säga dess ekonomiska livslängd.

Kostnaderna uppgick till 0,4 miljoner kronor, vilket var 0,4 miljoner kronor (45,3 procent) lägre än motsvarande period föregående år.

Periodens budgeterade kostnader var 0,7 miljoner kronor. För helåret 2024 bedöms kostnaderna uppgå till 0,6 miljoner kronor.

7.6 Nämndanalys

Kultur och bildningsnämnden visade ett överskott på 7,1 miljoner kronor. Överskottet berodde på kostnader kopplade till aktiviteter som kommer att genomföras under hösten. Kostnader för personal ligger lägre än budget då samordning av funktioner och personalreduktion genomfördes under perioden.

Helårsprognosen visar ett överskott på 5,8 miljoner kronor. Överskottet beror på att hänsyn inte togs till tre budgetväxlingar som genomfördes efter att prognosverktyget stängts. Lönekostnader kopplade till en chefsfunktion försvann men budgeten låg kvar verksamhetsåret ut.

7.7 Återrapportering till nämnd på beslutad intern budgetfördelning

I nämndens svar på planeringsdirektivet 2024 redogjordes på en övergripande nivå hur tilldelad nettokostnadsram skulle användas inom nämndens område för att nämndens verksamhet ska utvecklas i rätt riktning. I nämndens beslut om intern ramfördelning fastställdes hur nämnden avser att använda sin av regionfullmäktige tilldelade budgetram för att möjliggöra detta.

Uppföljning av nämndens beslutade fördelning av budgetramen 2024

Ange nämnd: Kultur och bildningsnämnd

Kolumn: A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Budgetramens fördelningsgrund	Beslutad fördelning budgetramper 2024-01-01 (tusentals kronor)	Budgetväxlingar jan-aug (tkr)	Fördelning budgetramper 2024-08-31 (tkr)	Utfall jan-aug (tkr)	Budgetavvikelse (utf jf bud) jan-aug (tkr)	Prognos (tkr)	Prognosavvikelse (progn jf bud) (tkr)	Nettokostnadsutveckling jan-aug -24 jf jan-aug -23 (tkr)	%
6 510 Folkbildning	49 888		49 888	27 988	21 900	49 593	295	-966	-3,3 %
6 520 Kultur	82 202	1 378	83 580	53 087	30 493	81 090	2 490	6 574	14,1 %
6 530 Kultur och bildning ledning	9 274		9 274	6 152	3 122	8 002	1 272	2 653	75,8 %
6 540 Folkhälsa	36 477		36 477	22 753	13 724	34 770	1 707	-3 500	-13,3 %
9 002 Förtroende valda	1 950		1 950	852	1 098	1 950	-	-54	-6,0 %
			-		-		-		
			-		-		-		
			-		-		-		
Summa	179 791	1 378	181 169	110 832	70 337	175 405	5 764	4 707	

7.8 Budgetväxlingar

Vid förändring av budgetramar mellan posterna i nämndens beslutade fördelning ska aktuell beslutsnivå beaktas, t ex genom delegeringsbeslut eller nämndbeslut. Omfördelning av budgetramar mellan nämnder ska alltid beslutas av alla berörda nämnder samt av regionstyrelsen.

Rubrik	Fördelning budgetram						Totalt		
	6 510 Folkhögskolor	6 520 Kultur	6 530 Kultur och bildning ledning	6 540 Folkhälsa	9 002 Förtroendevalda				(tkr)
Ingående ram 2024	49 888	82 202	9 274	36 477	1 950				179 791
Ökat anslag Vermlands Opera		261							261
Ökat anslag Vermlands Museum		283							283
Omfördelning av medel RS KBN		834							834
									-
									-
Utgående budgetram per 31 augusti 2024	49 888	83 580	9 274	36 477	1 950	0	0	0	181 169

8 Internkontroll

Region Värmlands process för intern kontroll är ett stöd för regionstyrelsen och nämnderna i styrningen av verksamheterna och ett hjälpmedel att nå de uppsatta målen. Regionstyrelsen fastställer årligen regionövergripande kontrollmoment. Varje nämnd gör riskanalyser och fastställer internkontrollplaner för sina respektive ansvarsområden. Nämndernas internkontrollplaner skickas till regionstyrelsen som en del i uppsiktsplikten.

Kultur- och bildningsnämnden har under 2024 arbetat med internkontroll utifrån den regionövergripande kontrollplanen som beslutas av regionstyrelsen och utifrån den egna kontrollplanen som tagits fram efter en riskbedömning. Nämnden får till varje nämndsammanträde en ekonomisk månadsrapport och information om det som är aktuellt inom kultur- och bildningsnämndens ansvarsområden.

Riskerna i internkontrollplanen för 2024 följs upp av nämnden vid olika tillfällen under året utifrån de kontrollåtgärder och de tidpunkter som framgår av planen. Utöver det görs även en årlig uppföljning av samtliga risker i internkontrollplanen med utfall och förslag till åtgärder. Övriga risker hanteras utifrån det riskvärde de fått vid riskanalysen. De hålls under uppsikt eller godtas. De risker i kultur- och bildningsnämndens internkontrollplan för 2024 som följs upp i delårsrapporten är:

Svårt att nå nämndens mål inom folkhälsoområdet

Under våren har folkhälso- och kulturdirektören samlat en arbetsgrupp för att hantera uppdraget om förbättrad samordning inom det regionala folkhälsoarbetet. Gruppen har inkluderat representanter från avdelningarna för hållbar utveckling, regional utveckling, hälso- och sjukvård, samt folkhälsa. Arbetet har inneburit fortsatt implementering av den strategiska folkhälsoplanen, att försäkra att alla nämnder tar hänsyn till sitt ansvar för planen samt förbättrad styrning och prioritering inom folkhälsoområdet, i linje med rekommendationerna från den revisionsgranskning som gjordes 2023. Resultatet kommer att presenteras i en rapport under hösten 2024.

Fortsatt och utökat samtal med samverkansplattformen Nya Perspektiv skapar bättre möjligheter för samarbete mellan kommuner och regioner i olika folkhälsofrågor. Under våren har ett antal aktiviteter utförts för att förstärka samarbetet mellan folkhälsoavdelningen och Nya Perspektiv.

Bristfällig arbetsmiljö

Inom förvaltningen fortsätter arbetet med att vara en hälsofrämjande arbetsplats. Alla fem folkhögskolor har liksom kulturavdelningen och folkhälsoavdelningen sen många år varit certifierade inom hälsofrämjande arbetsplats. Alla avdelningar har även påbörjat arbetet med friskfaktorer. Medan det traditionella arbetsmiljöarbetet ofta har fokus på att förebygga risker går arbetet med friskfaktorer steget längre. Det handlar om att främja sådant som är viktigt för att en arbetsplats ska fungera bra i längden:

- Tidiga insatser och arbetsanpassning
- Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen
- Delaktighet och inflytande
- Kommunikation och återkoppling
- Prioritering av arbetsuppgifter
- Kompetensutveckling hela arbetslivet
- Ledarskap – närvarande, tillitsfull och engagerat
- Rättvis och transparent organisation

Chefen har det yttersta ansvaret att driva friskfaktorsarbetet, men det ska ske tillsammans med

skyddsombud, medarbetare och hälsoinspiratörer. I verktyget Suntarbetsliv finns aktiviteter som beskriver hur arbetet med friskfaktorer kan gå till. Ledningen och fackliga parter har gått igenom Suntarbetslivs verktyg och metoder med friskfaktorer och de olika friskfaktorerna på skyddskommitté.

Alla verksamheter ska årligen göra en uppföljning av sitt arbetsmiljöarbete med syftet att utveckla detta genom ständiga förbättringar. Utifrån 2023 års resultat har en satsning på arbetsmiljöutbildning gjorts för alla chefer och skyddsombud. Uppföljning av medarbetarenkäten är gjord ute på arbetsplatserna och resultatet används för att bibehålla en god arbetsmiljö.

Information om vikten av att rapportera risker, tillbud och skador i avvikelshanteringssystemet AHA fortsätter i arbetsgrupperna. Folkhögskolorna har kompletterat rapporteringen i AHA så att även de studerande omfattas.

Utbildning i likarätt pågår inom olika delar av verksamhetsområdet. Verksamheten får identifiera vilka områden inom jämlikhet och inkludering som de vill utveckla. Utbildningen knyter an till aktiva åtgärder, det systematiska arbetsmiljöarbetet och syftar till att främja inkludering och motverka kränkande särbehandling och diskriminering.

Brister i krisberedskap och kontinuitetsplanering

Krisplaner är framtagna för folkhögskolorna och kulturavdelningen. Arbete pågår för övriga verksamheter. Dialog sker i ledningsgruppen och med säkerhets- och beredskapschef kring planering och ansvarsfördelning för hantering av krissituationer. Mer utbildning efterfrågas av verksamheterna och behov av övning.

På folkhögskolorna har utbildning i åtgärder vid Pågående dödligt våld (PDV) genomförts. Det finns dock begränsningar i åtgärden inrymning och samtal förs med regionfastigheter. På kulturavdelningen är alla medarbetare utbildade inom hjärt-lungräddning (HLR) och brandskydd. Två medarbetare som nyligen utsågs till brandskyddsombud har fått ytterligare utbildning.

Kontinuitetshantering handlar om att planera för att upprätthålla sin verksamhet på en tolerabel nivå oavsett vilken störning den utsätts för. Varje chef ansvarar för kontinuitetshanteringen. I regionen finns riktlinjer och rutiner med tillhörande checklistor som hjälp i arbetet med kontinuitetshantering. Arbete pågår på skolorna med att inventera rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar, men över lag behöver regionens styrdokument blir mer kända ute i verksamheterna. En verksamhetsanalys behöver göras i ett första steg där målet med genomförandet är att identifiera vad som händer i verksamheten vid bortfall av ett kritiskt beroende. Samtliga verksamheter i Region Värmland ska analysera bortfall av:

- IT- och teleförsörjning
- Elförsörjning
- Vattenförsörjning
- Personalförsörjning

Ökad arbetsbelastning till följd av anställningsstopp och personalreduktioner

Förändrade arbetssätt och omfördelning av arbetsuppgifter pågår som en del i omställningen. Planering pågår även gällande automatisering av administrativa arbetsuppgifter. Processer har kartlagts och behov av delaktighet från andra avdelningar inom Region Värmland har identifierats. Arbetet behöver snabbas upp. Effektivisering av ansökningsprocessen till skolornas kursverksamhet samt elevfakturering har påbörjats.

Målet ekonomi i balans uppnås inte

Arbete med proaktiv ekonomistyrning på alla organisationsnivåer pågår och regelbunden avstämning gentemot budget sker. Tidiga åtgärder vid signaler om kommande ekonomisk obalans sker. Kostnadsreduktioner vid behov för att bibehålla ekonomi i balans görs.

Digitalisering för effektivisering av processer pågår. Processen för bidragshantering har kartlagts för att med stöd från IT-avdelningen finna moment som kan automatiseras. Behovet att involvera andra verksamheter i regionen som är delar av bidragshantering har identifierats. För de reguljära bidragen finns nu e-tjänster och formen införs succesivt för allt fler utlysningar av olika slag.

Under våren har folkhögskolorna, i samarbete med IT-avdelningen, fortsatt arbetet med två digitaliseringsprojekt. Projekten syftar till att minska administrationen genom att automatisera ansökningsprocessen för sommarkurser samt fakturahanteringen. Den första fasen av fakturaprojektet är slutförd, och den andra fasen påbörjas i höst med målet att vara klar vid årsskiftet.